

A budapesti egészségügyi ellátás fejlesztési terveiről, az anya- és gyermekvédelem javításáról, az egészségügyi közepkader-képzésről

NYILATKOZIK DR. GYERGYAI KÁROLY, A FŐVÁROS VEZETŐ FŐORVOSA

Az ország fővárosának egészségügyi helyzete, az ezzel kapcsolatos fejlesztési tervek mindig közérdeklődésre tarthatnak számot. Felkerestük dr. Gyergyai Károlyt, Budapest vezető főorvosát, s az ideai tervekkel kapcsolatban néhány kérdést tettünk fel. Az alábbiakban közöljük az ezekre adott válaszokat.

Milyen fő feladatok állnak Budapest egészségügyi irányító szervei és egész hálózata előtt az idén az alapellátás fejlesztésében?

A területi gondozással kezdeném. A fővárosban ez 1963. óta folyik rendszeresen. Körzeti orvosaink jelenlegi elfoglaltsága nem teszi lehetővé a gondozási csoportok további bővítését; fő feladatunk jelenleg a megszerzett kategóriákban a gondozás színvonalának a javítása. A gondozásban — mint ismeretes — a körzetek mellett a kórházak és rendelőkintézetek is részt vesznek, az intézeti és a területi gondozás irányelvei azonban még nincsenek kidolgozva. A közeli hetek, hónapok egyik fontos feladata, hogy a gondozásnak ezt az elvi programját, amely meghatározza a kórházak, a rendelőkintézetek, a körzetek feladatait, együttműködésük módjait a gondozásban, elköszítsük. Ennek alapján fogjuk összehangolni az intézeti és a területi gondozást.

Bővül a körzeti ápolónői hálózat

Ki kell bővítenünk ebben az évben a körzeti ápolónői rendszert. A Trefort utcai rendelőkintézet tapasztalatai szerint a még hiányzó körzeti ápolónői létszámot az asszisztens állások átszervezésével meg lehet oldani. Gyakorlati tapasztalat, hogy asszisztensre és körzeti ápolónőre külön-külön nincs szükség; a két állás összevonható. Hiszen a körzeti ápolónő csak akkor tud szakszerűen tevékenykedni a területen, ha a szükséges utasításokat körzeti orvosától a rendelkezés minden betegre vonatkozóan megkapja. Részt kell tehát vennie a körzeti orvos rendelkezésén, így tehát ésszerű az asszisztens állás átszervezése.

A gyermek-körzeti orvosi ellátás bővítésére csak ősztől kerülhet majd sor. A szükséges előkészületeket azonban (gyermekszakorvosok, védőnők biztosítása) már ezekben a hónapokban meg kell tenni.

A körzeti orvosok munkakörülményeinek javítására folytatni kívánjuk a kerületekben a kis rendelőknek szakosított körzeti orvosi rendelőkbe történő összevonását; a folyamatban lévő komplex beruházásokból is ilyen szakosított körzeti orvosi rendelőköt kell létesíteni. Felül fogjuk vizsgálni az orvosi körzetek lélekszámát valamennyi kerületben, s az itt mutatkozó aránytalanságokat — az egészségügyi ellátás javítása érdekében — megszüntetjük.

Hallhatnánk-e valamit az üzemorvosi ellátás és a rendelőkintézeti szakellátás fejlesztési terveiről?

Az élet itt is jó néhány problémát vetett fel az utóbbi időben. Így közismert, hogy a gondozási munka a körzetekben és az üzemekben ma még párhuzamosan folyik; ez ésszerűtlen, s ezért foglalkozunk az üzem és a körzeti gondozás összehangolásának módjaital. Az alkoholelvezés küzdelem eredményességének biztosítására meg akarjuk szervezni az alkoholelvezésből kibocsátott dolgozók

üzemi utógondozását. S végül még egy tervünk: nyílt rendszerű üzemi rendelőköt kívánunk létesíteni — az üzemek

anyagi támogatásával — az Egyesült Izzóban és a Ganz-MÁVAG-ban. Mindkettő tervezése folyamatban van.

Felülvizsgálják a szakorvosi rendelőkintézetek kihasználtságát

Ami a rendelőkintézeti szakellátás fejlesztését illeti, itt abból kell kiindulnunk, hogy a szakorvosi rendelőkintézetek óraszámai az általuk ellátott lakosság lélekszámához viszonyítva igen jelentős különbségeket mutatnak. Ezért valamennyi szakorvosi rendelőkintézetünk kihasználtságát felül fogják vizsgálni, s a szükséges átszervezéseket az arányosítás érdekében — természetesen kellő megfontolással — végre fogják hajtani.

A lakosság széles körében kedvező visszhangot keltett a tavaly nyolc kerületben megszervezett reumagondozás. Most már ennek is vannak általánosítható tapasztalatai; amelyek felhasználásával más kerületekben is meg kell szervezni a reumagondozást. Lényegében hasonló feladataink adódnak az alkoholelvező rendelőkkel kapcsolatban. A már működő Soroksári úti Detoxikáló Állomás tehermentesítésére Budán új állomás felállítását kell előkészíteni. A déli és éjszakai orvosi ügyeletet szolgálat működését is felül fogjuk vizsgálni, hogy a hiányosságok megszüntetésével s a technikai felszerelés további fejlesztésével tökéletesebbé tegyük.

Mi a helyzet az anya- és gyermekvédelemben? Miben látja annak lehetőségeit, hogy az egészségügyi ellátás hatáskörébe kerüljön ez a terület?

Ismeretes, hogy Budapest népmozgalmi helyzete az elmúlt években valamit visszaesett. A születek számának nagy fokú csökkenése, az ebből eredő természetes fogyás mellett a mortalitás nem javult kellőképpen. Ennek egyik legfontosabb oka a csecsemőhalandóság lassú ütemű csökkenése. Az anya- és gyermekvédelemben jelentős eredményeket értünk el, világviszonylatban is alacsony a

késői csecsemőhalálozás, rendkívül kis mérvű a kisdahalálozás, de nem tudunk kellőképpen megbirkózni még a szülés körüli újszülött halálozással. Az utóbbi években példátlan mértékben emelkedett a koraszülöttek aránya az újszülöttek között. Ez természetesen nemcsak a gyermekvédelem problémája; széles körű társadalmi okai és következményei is vannak.

Előtérben a terhesgondozás

Mindez a felnőtt lakosság preventív egészségvédelme érdekében figyelmünket a szülészeti ellátás felé irányítja. Tisztában vagyunk azzal, hogy ez az a szakterület, ahol rendkívül nehéz számottevő eredményt elérni. Mégis, problémáink súlyosbodása erőfeszítéseink fokozását igénylik. A gyermekvédelmi munka hatékonysága szempontjából jó keretül szolgál az 1960-tól kiépített egységes szervezet; az idén az egységes gyermekorvosi hálózat koordinált működésének szervezeti és gazdasági feltételeit kell megteremtünk. Arra törekszünk, hogy ebben az új szervezeti keretben rendszerebbé, alaposabbá tegyük a gondozási munkát.

Hogyan próbálnak lépést tartani tanácsai egészségügyi szerveink a közepkader képzésben jelentkező legfontosabb feladatokkal?

Többirányú, összehangolt terveink vannak ezzel kapcsolatban. A gyermekkorházakban és újszülött osztályokon szakképzettséget igénylő munkakörben dolgozók utánpótlásának biztosítására új gyermekápolónő-képző iskolát létesítünk. Jelenleg ugyanis megközelítően sincs ezekben az iskolákban annyi férőhely, amennyi az utánpótláshoz szükséges lenne. A két kislétszámú iskolának mindössze 70

rendes, egésznapos, és 80—100, munka melletti tanulója van; a tanulmányi idő két, illetve három év. A képzés ilyen üteme mellett az évenként jelentkező igényeket nem tudjuk kielégíteni. Ezért vált szükségessé új gyermekápolónő-képző iskola létesítése.

Új egészségügyi szakiskola

Az új iskolában 40 egésznapos bejáró és 100 munka mellett tanuló lesz. Az utánpótlást azonban még ez sem biztosítja. Egésznapos iskolába budapesti lakos (tehát bejáró tanuló) az ismert okok miatt nem jelentkezik kellő számban; ezért elsősorban a munka mellett tanulók létszámát emeljük a gyermekápolónő-képző iskolában is. Erre a célra tanfolyamos állásokat kell biztosítani, hogy a munkahelyek az oktatással együttjáró időkiegészítést és egyéb terheket jobban el tudják viselni, s nem utolsósorban azért, hogy az oktatás színvonalát megfelelően a követelményeknek.

Egészségügyi intézményeink szakképzett munkaerővel való ellátásában legnagyobb hiány ápolónői, gyermekápolónői és gondozónői szakon mutatkozik. A problémát itt csak fokozza, hogy a körzeti ápolónői hálózat fejlesztése a kórházról vonja el nagy számban a legjobb munkaerőket. Ezen a helyzeten javítana az, ha a főváros részére tervezett körzeti ápolónővérsi létszámfejlesztést egy évvel korábban kapnánk meg, s így az állásokon tanfolyamos ápolónőket képeznénk. Ez azt eredményezné, hogy a kórházakból körzeti ápolónői munkakörbe távozó okleveles ápolónők helyett képzett ápolónőket tudnánk beállítani.

Sok fontos problémát sorolhatnék még, de azt hiszem, „mutatóba” ennyi is elég. Bizonyosak vagyunk abban, hogy egészségügyi dolgozóink és irányító szerveink jó munkájával, a tanácsok és a lakosság hatékony támogatásával a problémák megoldásában újabb lépést teszünk előre — fejezte be nyilatkozatát dr. Gyergyai Károly, fővárosi vezető főorvos.

U. L.